

Al-Hikmah Publicaties

DE TWEE CATEGORIEËN VAN DE WIL VAN ALLAH

Door: Shaykh ‘Abd al-‘Azīz b. ‘Abd Allāh ar-Rājihī¹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

In de naam van Allah, de Barmhartige, de Genadevolle

Volgens de geloofsleer van Ahl as-Sunna wa-l-Jamā‘a² zijn er twee categorieën van *Al-Irāda* (de Wil van Allah):

De eerste categorie: De universele scheppende voorbeschikkende Wil. Deze is algemeen en omvat alle dingen. Het is synoniem met *Al-Mashī‘a* (de Wil) in de Uitspraak van de Verhevene:

¹ Shaykh ‘Abd al-‘Azīz b. ‘Abd Allāh ar-Rājihī – moge Allah hem beschermen – behoort tot de grote geleerden van het Koninkrijk Saoedi-Arabië en is werkzaam als assistent-professor aan de Islamitische Universiteit Imam Muḥammad b. Sa‘ūd te Riyad. Hij werd geboren in Al-Bukayriyah (in de provincie Qaṣīm) in het jaar 1360 AH (wat overeenkomt met het jaar 1941). De Shaykh groeide op in al-Bukayriyah. Hij memoriseerde de Qur’ān toen hij nog jong was. Na zijn middelbare school ging hij naar Riyad om toe te treden tot de Islamitische Imam Muḥammad b. Sa‘ūd Universiteit aan de faculteit van ash-Sharī‘a, alwaar hij afstudeerde. Vervolgens begon hij les te geven aan de faculteit van Uṣūl ad-Dīn, afdeling geloofsleer en hedendaagse stromingen, aan dezelfde universiteit. Tot vandaag de dag is hij nog steeds assistent-professor aan deze universiteit. Verder heeft de Shaykh academische bijdragen geleverd door het schrijven van enkele boeken en het begeleiden van wetenschappelijke doctoraalscripties en proefschriften. Zo heeft hij toezicht gehouden op de teksteditie van *Bayān talbīs al-Jahmiyya* van Ibn Taymiyya en de teksteditie van *Al-Kāfiya ash-shāfiya* van Ibn al-Qayyim. De Shaykh heeft gestudeerd onder vele geleerden, waaronder: Shaykh Muḥammad b. Ibrāhīm Āl ash-Shaykh, Shaykh ‘Abd al-‘Azīz b. Bāz en Shaykh ‘Abd Allāh b. Ḥumayd. Zie voor meer informatie zijn officiële website: www.shrajhi.com.sa. [AJ]

² Ahl as-Sunna wa-l-Jamā‘a: Degenen die zich verzamelen op de waarheid die bevestigd is in het Boek en de Sunna. Zie: Ṣāliḥ b. Fawzān al-Fawzān, *Sharḥ al-‘Aqīda al-wāsiṭiyya* (Riyad 2005) 15. [AJ]

﴿فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي السَّمَاءِ﴾

En degene voor wie Allah wil dat hij door Hem geleid wordt, diens borst verruimt Hij voor de Islam. En degene die Hij wil laten dwalen, diens borst maakt Hij nauw en beklemd, alsof hij naar de hemel klimt. [Sūra al-An‘ām (6): 125]

En Zijn Uitspraak:

﴿إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ﴾

Voorwaar, Allah oordeelt dat wat Hij wil. [Sūra al-Mā‘ida (5): 1]

De tweede categorie: de religieuze wettelijke bevelende Wil, synoniem met genegenheid en tevredenheid (van Allah), zoals de Uitspraak van de Verhevene:

﴿يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ﴾

Allah wil voor jullie het gemakkelijke, Hij wil geen ongemak voor jullie. [Sūra al-Baqara (2): 185]

Dit is een religieuze wettelijke Wil.

Het verschil tussen de beide categorieën van de Wil:

- **Het eerste verschil:**

Dat het vereiste van de universele scheppende Wil niet achterwege blijft. De religieuze wettelijke Wil kan geschieden of niet geschieden. Wanneer Allah op een universele en voorbeschikkende manier van een bepaalde dienaar een bepaalde handeling wil (laten geschieden), dan is het onvermijdelijk dat deze dienaar die handeling verricht. Wanneer Hij van hem wil dat hij overlijdt, dan is het onvermijdelijk dat hij overlijdt. Zijn (universele) Wil blijft dus niet achterwege. Maar de religieuze wettelijke Wil kan geschieden of niet geschieden. Allah wil bijvoorbeeld van alle dienaren *al-Īmān* (geloof)³ en *aṣ-Ṣalāḥ* (goedheid), maar er zijn er die geloven en er zijn er die niet geloven.

³ Al-Īmān: Taalkundig: Het stellige geloof dat niet door twijfel wordt getroffen. Wettelijk: Uitspraak met de tong, geloof met het hart en handeling met de ledematen, het stijgt met gehoorzaamheid en het daalt met

- **Het tweede verschil:**

Dat de universele scheppende Wil en de religieuze wettelijke Wil samen bijeenkomen voor wat betreft de gelovige. Voor wat betreft de ongelovige geschiedt alleen de universele (Wil). Want Allah wilde al-Īmān van Abū Bakr⁴ op een universele, voorbeschikkende manier en op een religieuze wettelijke manier, waarna dat plaatsvond. En hij wilde ook al-Īmān van Abū Lahab⁵ op een religieuze wettelijke manier, maar hij wilde het niet op een universele en voorbeschikkende manier. Dus de universele Wil geschiedde. De twee categorieën van de Wil komen dus samen bijeen voor wat betreft de gehoorzame gelovige. Voor wat betreft de ongelovige en de ongehoorzame geschiedt alleen de universele Wil. Dit is de leer van Ahl as-Sunna wa-l-Jamā‘a.

De mensen van innovaties bezitten (wat dit onderwerp betreft) twee stromingen:

De eerste stroming: De Jabariyya⁶ onder de Ashā‘ira⁷ en de Jahmiyya⁸. Zij zeiden: Er is slechts één enkele categorie van de Wil, en dat is de universele voorbeschikkende Wil. Zij verwierpen de religieuze wettelijke Wil.

ongehoorzaamheid. Zie: Ṣāliḥ b. Fawzān al-Fawzān, *Al-Minḥat ar-Rabbāniyya fī sharḥ al-Arba‘īn an-Nawawiyya* (Riyad 2008) 45-46. [AJ]

⁴ Abū Bakr: Aṣ-Ṣiddīq ﷺ. De beste van deze gemeenschap na de Boodschapper ﷺ. Hij was zijn grootste vriend en de eerste Kalief van de vier rechtgeleide Kaliefen. Zijn volledige naam is: ‘Abd Allāh b. Abī Quḥāfa ‘Uthmān al-Qurashī. Hij was degene die de Edele Qur’ān bij elkaar verzamelde en de afvalligen bestreed. Hij overleed in het jaar 13 AH op drieënzestigjarige leeftijd. Zie: *Tadhkirat al-Ḥuffāz* (1/2-4); *A‘lām as-Sunna al-manshūra* (Riyad 1418 AH) 227, voetnoot nr. 4. [AJ]

⁵ Abū Lahab: Echte naam: ‘Abd al-‘Uzzā b. ‘Abd al-Muṭṭalib, een oom van de Profeet ﷺ. Hij wordt vermeld in Sūra al-Masad in het vers: **Vernietigd zijn de handen van Abū Lahab en vernietigd is hij.** [Sūra al-Masad (111): 1] Abū Lahab betekent letterlijk ‘vader van de vlam.’ Deze benaming zou hij hebben gekregen vanwege zijn rode wangen. Hij behoorde tot de ergste vijanden van de Profeet ﷺ. [AJ]

⁶ Al-Jabariyya: Zij zijn degenen die beweren dat de dienaar gedwongen is tot zijn daden. Hij heeft volgens hen geen eigen keuze. Hij is slechts zoals een veertje dat zonder keuze door de wind wordt voortbewogen. Zij overdreven in het bevestigen van al-Qadar en ontkenden dat de dienaar een keuze heeft. Zie: Ṣāliḥ b. Fawzān al-Fawzān, *Lumḥa ‘an al-firaq ad-dāla*, blz. 19. [AJ]

⁷ Al-Ash‘ariyya (Al-Ashā‘ira): Een sekte die zich toeschrijft aan Abū al-Ḥasan al-Ash‘arī (260-330), terwijl Abū al-Ḥasan zelf uiteindelijk is teruggekeerd naar de weg van de *Salaf*. De aanhangers van deze sekte bevestigen slechts zeven eigenschappen van Allah. Zij beweren dat het verstand op deze zeven duidt. De rest van de eigenschappen interpreteren zij foutief. Zie: Muḥammad b. Ṣāliḥ al-‘Uthaymīn, *Sharḥ lum‘atil-‘itiqād* (Riyad 1995) 163. [AJ]

⁸ Al-Jahmiyya: Een sekte die wordt toegeschreven aan al-Jahm b. Ṣafwān (o. 128). Zij ontkennen de eigenschappen van Allah, geloven in fatalisme en hangen de stelling aan dat al-Īmān slechts de bevestiging van het hart is. Zie: *Ibidem*, 162. [AJ]

De tweede stroming: De Mu‘tazila⁹ en de Qadariyya¹⁰. Zij bevestigden de religieuze wettelijke Wil, maar zij verwierpen de universele Wil. Dus zowel de Jabariyya als de Qadariyya bevestigden (slechts) één van de twee categorieën van de Wil.

Ahl as-Sunna verdeelden de wil in twee categorieën naar gelang de geopenbaarde teksten:

De eerste categorie: Een universele voorbeschikkende scheppende Wil (*Irāda kawniyya*) die synoniem is met *al-Mashī‘a* (de wil).

De tweede categorie: Een religieuze wettelijke bevelende Wil (*Irāda shar‘iyya*) die synoniem is met genegenheid en tevredenheid (van Allah).

Bron: ‘Abd al-‘Azīz b. ‘Abd Allāh ar-Rājīhī, *Al-Hādī al-ḥathīth fī sharḥ ‘Aqīdat as-Salaf wa-Aṣḥāb al-Ḥadīth* (Riyad 1437 AH) 244-245.

Vertaling: Abū Junayd ‘Īsā b. Antonius al-Ūrūbī

⁹ Al-Mu‘tazila: Zij zijn de volgelingen van Wāṣil b. ‘Aṭā’, die zich afzonderde van de bijeenkomst van al-Ḥasan al-Baṣrī en verklaarde dat de zondaar zich bevindt in een positie tussen twee posities, hij is geen gelovige noch een ongelovige en hij zal voor eeuwig in het Hellevuur zijn. ‘Amr b. ‘Ubayd volgde hem daarin. Zij ontkennen de eigenschappen van Allah en zij ontkennen de diviene voorbestemming. Zie: Ibidem, 163. [A]

¹⁰ Al-Qadariyya: Zij zijn degenen die al-Qadar (de voorbeschikking) ontkennen. Zij zeggen dat alles wat gebeurt in dit universum niet gebeurt door de voorbeschikking en beslissing van Allah. Zij beweren dat elke dienaar zijn eigen daden scheidt, zonder de voorbeschikking van Allah. Op deze manier hebben zij de zesde pilaar van de zes geloofspilaren verworpen: het geloof in al-Qadar, het goede en het slechte ervan. Tegenover hen staan de eerdergenoemde Jabariyya. Zie: Ṣāliḥ b. Fawzān al-Fawzān, *Lumḥa ‘an al-firaq aḍ-ḍāla*, blz. 19. [A]